

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

accipere, quia matrimonium cum secunda propter impedimentum publicæ honestatis nullum fuit; sed si cum secunda rem habuit, neutram habere potest; non secundam, propter dictum impedimentum; non priorem, propter impedimentum affinitatis, ut dicunt Doctores communiter in cap. litteras de Desponsim pub. & in c. ex litteris de eo qui cogn. consang. uxor.

12 Hoc autem impedimentum publicæ honestatis durat etiam solutis sponsalibus, siue soluantur per mutuum consensum iuxta c. 2. de spons. siue per mortem Layman. in Theol. mor. lib. 5. tr. 10. cap. 9. num. 3. Bonacin. de Matrim. q. 3. p. n. 11. num. 7. ubi refert declarationem Sac. Congregationis, dummodò sponsalia pura sint, & valida: ex sponsalibus enim conditionatis nullum oritur impedimentum ante conditionis eventum, ut dicit Layman. loco citato num. 4. quemadmodum nec oritur ex sponsalibus inualidis ex Cono. Tridentino sess. 24. de ref. matr. c. 3. ex quo infert Layman. ubi supra d. num. 4. quod ex secundis sponsalibus non oritur impedimentum publicæ honestatis, si contra fidem priorum sponsalium contracta fuerint: quia in tali casu ipso iure irrita sunt ex cap. sicut de sponsal.

13 Quæres 2. an cogi possit deprehensus in stupro, qui metu mortis sibi à mulieris consanguineis inferendæ promittit, se cum illa matrimonium contracturum? Resp. negatiuè: quia talis metus

iniuste inferitur, cum non possint consanguinei iuste occidere, sed tantum comprehendere, & Iudici prodere; ideo stuprator in tali casu non tenetur præcisè matrimonium contrahere, sed vel stupratam ducere in uxorem, vel illam competenter dotare, iuxta textum, & Doctores in cap. 1. de Adult. secus esset, si stuprator offerat matrimonium, ne accusetur, seu prodatur iustitiæ, quod consanguinei iuste facere poterant: tunc enim cogendus est, ut iniuria compensetur. Dian. par. 3. tr. 4. res. 228. ubi citat Basil. Pontium de Matrim. lib. 4. c. 19. num. 10.

S V M M A R I V M.

- 1 Clericus pro re sua, vel ecclesie potest laicum coram ecclesiastico Iudice conuenire.
- 2 Quid si laicus neget rem esse Ecclesie.
- 3 Clericus etiam pro fructibus ex re sua, vel ecclesie prouenientibus potest laicum trahere ad forum ecclesiasticum.
- 4 Clericus potest suos colonos conuenire coram ordinario.
- 5 Item emphiteutam ecclesie.
- 6 Laici, vel Clerici ratione feudi coram Domino feudi conueniuntur: sed contra clericum non potest fieri executio personalis, nec potest Dominus feudi cognoscere de aliquo delicto Clerici, & num. 7.
- 7 Si Clericus agat contra laicum ad rescissionem contractus, vel contra inuadentes, aut usurpan-

res bona ecclesie, vel ipsius cleri-
ci, ecclesiasticus iudex est com-
petens.

9 Qui administravit bona ecclesie
in eadem curia ecclesiastica con-
uenitur.

10 An Clericus venditor in iudicio
nominatus ab emptore laico te-
neatur sequi forum emptoris,
& num. 11.

12 Quid si laicus conuentus nullū
in re ius habet, puta si sit colo-
nus, Inquilinus, aut operarius

13 Quomodo procedendum sit in
causa operarij conducti ab alio
in alieno fundo, vel domo.

C. A. P. III.

An Clericus pro re sua, vel
ecclesie, possit laicum co-
ram ecclesiastico lu-
dice conue-
nire.

Communis est conclu-
sio, quod potest Cle-
ricus pro re sua, vel
ecclesie laicum corā
Iudice ecclesiastico
conuenire, siue agatur actione
reali, siue personali, siue mixta
cap. si clericus laicum. & ibi Do-
ctores de for. compet. Gutier. canon.
qq. lib. 1. cap. 34. num. 13. ubi dicit
hanc esse magis communem Dian.
par. 5. tr. 1. ref. 7. & alij, quos refert
& sequitur Bell. Disquis. Cleric.
par. 1. tit. de fauor. Cleric. real. l. 5.
num. 2. & seq. Ricc. in Prax. for. ec-
cles. par. 3. ref. 541. Gratian. discept.
238. num. 17. sufficit autem in libello

allegare hanc qualitatem, vt iu-
diciū inchoetur tamquam corā
competente Felin. in d. cap. si cle-
ric. num. 2. Ricc. in Prax. p. 1. ref. 556.
vbi etiam dicunt, quod non est
necessè illam allegare, si probata
fuerit in actis. Si verò laicus ne-
get, rem esse ecclesie, vel cleri-
ci, premiti debet summaria cog-
nitiō de veritate huius qualita-
tis. Iudex enim, cuius iurisdictio
negatur, potest de iure cognosce-
re, an sua sit iurisdictio cap. cum
persona de priuileg. in 6. non tamen
sufficit sola negatio, si non esset
verisimilis, & cum probabili ra-
tione, vt in d. cap. si clericus. & di-
xit Gratian. discept. 238. num. 17.
vel si haberet contra se iuris pre-
sumptionem Felin. in d. cap. si cle-
ricus subintem. 1. Dian. par. 5. tr. 1.
ref. 7. vers. est at modd. Vnde si no-
torium esset, rem esse ecclesiasti-
cam, talis probatio non requiri-
tur cap. super eo de vestib. cog. alias
dispositio dicti textus posset faci-
liter reddi inutilis, & frustratoria,
cum quilibet possit negare, rem
esse ecclesie Abb. in d. cap. si cleri-
cus num. 15. quem refert Ricc. in
Prax. p. 3. ref. 541. Quare si iudex
ecclesiasticus cognouerit iurisdic-
tionem esse suam, ad vltiora
procedet: si verò viderit, non
esse suam, clericum actorem co-
demnabit in expensis, & causam
remittet ad iudicem suum Abb. in
cap. cum sit generale num. 14. de
for. compet. Ricc. in Prax. par. 3. ref.
578. in casu verò dubij Iudex ec-
clesiasticus potest cognoscere ex-
ceptione non obtante l. sunt per-
sona ff. de Relig. & sumpt. iur. c.
iunc.